

Stand til at skaffe det større Beløb, idet han forudsatte, hvad jeg for Resten er enig med ham i — det gælder for Landarbejderne som for andre Samfundsklasser — at det som Regel ikke vil være rigtigt for en Landarbejder at stifte selvstændige Hjem før 30 Aars Alderen. Men jeg tror, at det ærede Medlem tager noget fejl; thi det vil ikke være saa let for den unge Landarbejder at naa denne Sum. Sagen er den, at de Landarbejdere, som vi tænke os, skulle komme i Besiddelse af disse Hjem, skulle ikke alene være Arbejdere i den Forstand, at de allerede som ukonfirmerede komme ud at tjene og derefter tjene som Karl afbrudt en hel Række Aar. Derved naar den paagældende næppe den fornødne Uddannelse. Som Tidsforholdene nu ere, maa man for at faa de dygtige Husmænd, vi her tilstræbe, forudsætte, at de unge under deres Opvækst foruden det at blive praktiske Landbrugere som Tjenestekarle tillige skulle være et og maaske helst to Halvaar paa en Højskole, nemlig et Halvaar paa en almindelig Højskole og et paa en Landbrugsskole. Ellers faa de næppe den fornødne faglige Uddannelse til at blive Jordbrugere, der staa paa Højde med den Dannelse og Udvikling, der findes i de andre Folkeklasser. Dernæst maa det ikke overses, at en saadan ung Mand, særlig hvis han er den ældste af en Børneflokk, ofte vil have Brug for sine Penge ikke alene for at komme paa Højskolen, og naar han skal være Soldat, men han vil tillige meget ofte være henvist til at støtte sin Familie, som har ondt ved at komme igennem, naar der er en Børneflokk. Derfor er det sikkert nok, at de bedste af dem ville have megen Besvær med at faa en saadan Kapital samlet, hvad det ærede Medlem for Thisted Amts 3dje Valgkreds troede, vilde være saa let. Jeg vil ikke undlade at bemærke, netop fordi han saa stærkt betonedes, at det ikke kunde modsiges, at han selvfølgelig ikke kan have ment, at det ikke kunde modsiges, men maa have ment, at det efter hans Opfattelse ikke kunde modsiges med Rette. Jeg mener nu det modsatte og tror i nogen Maade at have bevist, at hans Betragtninger ikke ere rigtige paa dette Omraade. Dertil kommer, at det ikke er saaledes, som han sagde, at man har fastslaaet Forholdet for al Fremtid, thi det staa udtrykkelig i § 11: „Til de i § 9 omhandlede Laan kan der af Statskassen aarlig i 5 Aar udredes et Beløb af indtil 1,300,000 Kr.“, og som nævnt af en æret Taler i Dag ligger jo deri, at det ikke er

slaaet fast for al Fremtid, men kun for et Tidsrum af 5 Aar. Saa bliver der altsaa Tid til, at de unge, som bedre kunne vente, kunne samle større Beløb sammen, medens der ogsaa bliver Plads for den nuværende Landarbejder, som ellers vilde blive udelukket fra at komme med.

Medens jeg har Ordet, vil jeg gerne gøre en Bemærkning til den højtærede Landbrugsminister. Han talte om Ændringen under Nr. 8 og søgte at hævde sin Berettigelse til at fremsætte Forslaget i den Skikkelse, han har gjort, med et Beløb af 1,300,000 Kr. i Modsætning til 4,000,000 Kr., fordi det var det Beløb, der oprindeligt havde staaet i Forslaget. Men han erkendte for øvrigt Rigtigheden af de Bemærkninger, der faldt fra den ærede Ordfører angaaende Virkningen af denne Sum, nemlig at ikke nær saa mange nu vilde faa Laan som efter det oprindelige Forslag, fordi Kreditforeningerne ere skudte ud i Mellemtiden. Den højtærede Minister mente, at der var noget berettiget i at sige, at Statskassen — saaledes forstod jeg ham — hvis Kreditforeningerne bleve staaende som Mellemed, vilde være fri for en Del Udgifter, som den nu kommer til at svare. Jeg tror ikke, at dette Raisonnement holder stik fuldt ud. Jeg ser ikke rettere og har ikke kunnet se rettere, end at Staten staaer sikrere ved at yde de 4,000,000 under den Form, Lovforslaget vil faa nu, end den vilde staa ved at yde 1,300,000 Kr. under den forrige Form. I det første Tilfælde staaer Staten som første Prioritets-haver, i det sidste som anden; derfor ser jeg ikke rettere, end at de Tab, der vilde følge — i intet af Tilfældene vil den være helt sikret mod Tab — ville blive betydeligt mindre ved at give 4,000,000 Kr. i den foreslaaede Form end ved at give 1,300,000 Kr. under den tidligere foreslaaede Form. — Jeg vil derfor meget henstille til den højtærede Landbrugsminister, om han ikke kunde bekvemme sig til at følge med Folketingets Flertal her, som jeg haaber vil vedtage Ændringsforslaget.

Borgbjerg: Den højtærede Landbrugsminister havde faaet fat paa en Pjece, som Socialdemokratiet har udgivet om Landarbejderspørgsmaalet, og han var meget glad ved den at finde Udtrykket „Herregaardsslaver“ og stak mig straks dette Udtryk ud. Jeg maa atter beklage at have grebet den højtærede Landbrugsminister i Overfladiskhed i Udtrykket „Herregaardsslaver“ refererer sig ikke til det Forslag, Folketinget har vedtaget, men